

8.) TEZ Síť LAN

Základní charakteristické vlastnosti:

- sdílení společné přenosové cesty
- sériový způsob přenosu dat
- datová komunikace bez navazování spojení a přenosem bitových posloupností proměnné délky
- relativně vysoké přenosové rychlosti datového signálu
- neveřejná síť pro uzavřenou skupinu účastníků s omezeným dosahem

Pro přenos se používají buď signály v základním pásmu nebo signály modulované. S ohledem na vysoké přenosové rychlosti je nutné brát v potaz přenosové zpoždění, útlum a zkreslení. **Přenos v základním pásmu** jsou signály s potlačenou SS složkou – výhodné vzhledem k přenosové rychlosti a odolnosti vůči rušení. **Přenos signálů v přeloženém pásmu** se někdy nazývá širokopásmová LAN (vyšší pořizovací náklady). Jako přenosového média se užívá symetrických párů (stíněné nebo nestíněné; Vp od Mbit/s – Gbit/s), nesymetrických koaxiálních párů (dosah 100ky metrů; Vp 1-20Mbit/s) a optických vláken (dosah kilometry s Vp Gbit/s). Podle programového vybavení se dělí na dva typy: s rovnoprávnými účastníky (peer-to-peer; levné, nespolehlivé, nevýkonné), s obslužnou stanicí (server; výkon, drahé, spolehlivost). Architektura vychází z vrstevného modelu OSI.

Topologie; Sběrnice – Řešeno nejčastěji pomocí koaxiálních kabelů. Vp a počet stanic jsou závislé na délce sběrnice. Je potřeba složitějšího programového vybavení. Rozpojení má za následek poruchu provozu. Výhodou je jednoduché rozšiřování sítě a nezávislost na funkčnosti jednotlivých stanic.

Hvězda – Základem je centrální uzel (HUB). Ten směřuje jednotlivé signály mezi větvemi. Pasivní (útlum signálu) a aktivní (opakovač a řídicí blok). Rozpojení neochromí provoz, ale při poruše HUBu nastává problém.

Strom – Nemůže být realizovaná pasivními technologiemi. Signál se posílá nejprve směrem ke kořenu stromu a odtud zpět. Výpadek stanic na konci struktury nevádí, ale stanice ve větvení ano. Zejména u širokopásmových LAN. Duplexní provoz se realizuje např. frekvenčním multiplexem.

Kruh – Vysílaná zpráva obchází všechny stanice a je zpracovávána pouze stanicí, pro kterou je určena. Výhodou je větší propustnost a nevýhodou náchylnost na přerušení kruhu.

Dvojitý kruh – Odstraňuje nevýhodu kruhu. Větší datový tok, možnost realizace obousměrné komunikace.

Metody řízení: Deterministické – Centralizované – řídicí stanice se ostatních dotazuje, zda-li mají data k přenosu. Pokud ano dostanou určitou kapacitu kanálu. Přidělení je podle požadavku a u dynamického časového dělení kanálu i podle priority. Vhodné pro malý počet stanic. **Distribuované** – odstraňuje závislost na jedné řídicí stanici. Používají se metody rezervace kanálu (stanice při průchodu rezervačního rámce dají požadavek a podle pořadí rezervace dostanou časový interval) a metoda logického kruhu (každá stanice zná číslo stanice, které má předat právo na přenos po uplynutí časového intervalu. Při poruše musí být zajištěno automatické přechíslování stanic).

Stochastické – Kterákoliv stanice může vyslat obsazovací signál (potom dostane právo na přenos). Pokud nějaké stanice vyšlou obsazovací signál ve stejnou chvíli nepodaří se obsazení žádné. Metoda mnohonásobného přístupu s nasloucháním nosné CSMA – pokud dojde ke kolizi se přenos dokončí a teprve po určitém intervalu se to opakuje. CSMA/CD (CSMA s detekcí kolize) – stanice sledují provoz na síti i během obsazovací sekvence a pokud dojde ke kolizi stanice se odmlčí na náhodně dlouhou dobu (malá pravděpodobnost opakování kolize). Nevhodné na řízení v reálném čase, ale přes to nejpoužívanější.

Prostředky na propojování LAN: Opakovač – Propojují síť jen ve fyzické vrstvě. Elektricky oddělují segmenty sítě, zabezpečují přenos, detekci chyb, testy. Nevýhodou je zpoždění, přenos vzniklých chyb a přenos i informací, které nejsou adresované nikomu z druhého segmentu.

Most – Umožňuje propojení na úrovni spojové vrstvy. Zpracovává adresy a na základě znalosti jich umí odfiltrovat data směřující do druhého segmentu sítě. Dochází k odlehčení zátěže a tím ke vzniku redundance (informační nadbytečnost). To umožňuje některé další funkce jako správa sítě, přeměna formátů rámců atd. Mohou propojit i různé topologie sítí bez závislosti na použitém protokolu vyšších vrstev. **Místní** – spojují dvě sítě přímo. **Vzdálené** – jakoby jeden rozdělený a mezi oběma polovinami je nějaké vedení. Vp tohoto vedení udává Vp mostu. **Transparentní** – chovají se jako průhledné. Samy si vytvářejí tabulku adres. Pokud most nemá informaci o cílové stanici je zpráva poslána do všech směrů. Je realizován např. PC. **Přepínače LAN** – během přijímání rámce již propojují vstup s výstupem na základě již zjištěných údajů.

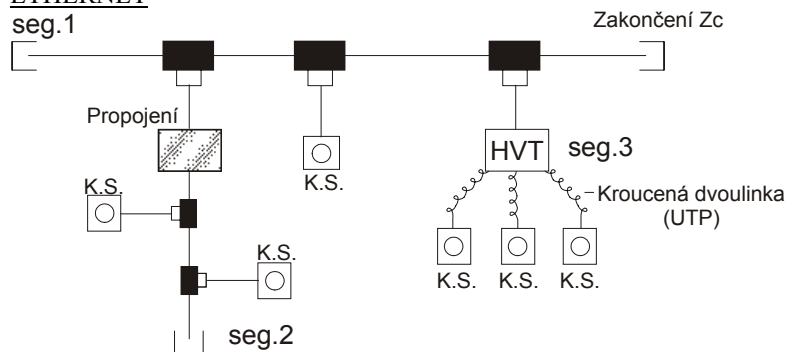
Směrovač – Na základě přepojovací tabulky (při instalaci nebo dynamicky; pro každé číslo je udána adresa směrovače, který provede dané spojení) přepojují data na úrovni síťové vrstvy (pakety).

Brána – Drahá, složitá => nepoužívaná. Zpracování dat v nejvyšší úrovni (konverze do jiného prostředí).

Hierarchie LAN

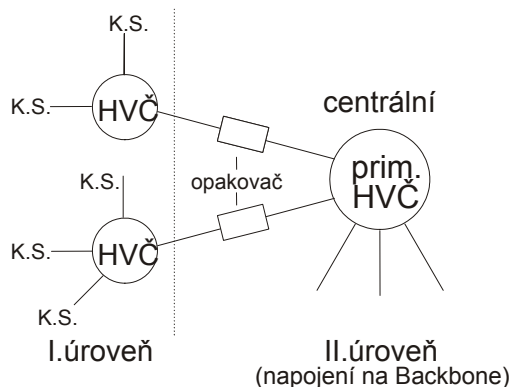
ETHERNET

seg.1

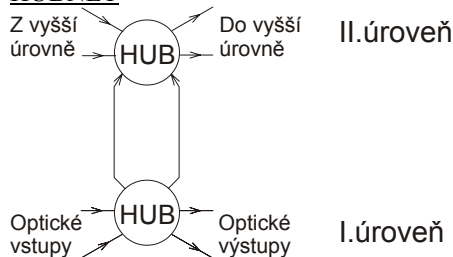

- metoda CSMA/CD
- délka segmentu 200m
- přenos na principu PALL DUPLEX
- propojení přes most, opakovač nebo přímo
- při použití HVT délka UTP do 100m
- hlavně se serverem

CODENET

HUBNET

Uživatelé na nejnižší HUB. Ten je připojen na centrální (O/E převodníky, generátory, procesory filtrující data do vyšších úrovní.

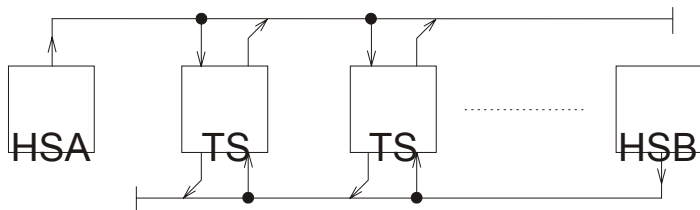
Dvoustupňová hvězdicovitá síť. Jedno rameno základní HVC je přes opakovač prodlouženo do stejného HVC, který bývá zařazen do tzv. páteřní propojovací sítě. Dosah 2km.

FDDI

Nejvýznamnější představitel OLAN. Dva protiběžné kruhy (datový a záložní). Při poruše se systém rekonfiguruje a přerušené místo se přemostí po záloze.

WAN – rozlehlé síť

MAN – metropolitní síť

HSA – řídí provoz a generuje rámce 125 μ s
TS – tranzitní stanice

Řešeno jako dvojité sběrnice s rozprostřenou frontou. HS řídí přístup do sítě intervaly 125 μ s s kapacitou 53B. Ty se plní v tranzitních stanicích. TS soustřeďují data z LAN, výpočetních center, datových základen a

průběžně vedou informace o stavu sítě a délce front paketů čekající na odvysílání v uzlech sítě. Tato fronta je rovnoměrně rozprostřená po celé sběrnici. Existuje tak přehled každé sítě o stavu sítě.